КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»

СХВАЛЕНО
Протокол Вченої ради КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
№ 6 від29.12.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

№ 109 від 29. 12. 2025

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації вчителів початкових класів

«ФОРМУВАННЯ НАСКРІЗНИХ УМІНЬ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ»

FORMATION OF TRANSVERSE SKILLS IN YOUNG SCHOOL STUDENTS

РЕКОМЕНДОВАНО
Протокол засідання кафедри
методики дошкільної
та початкової освіти від 10.12.2025 № 11

Харків – 2025

Розробники: Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти» (Гезей О. М., старший викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти (секція «Нова українська школа») Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти», Заліська О. М., старший викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти (секція «Нова українська школа») Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти»)

Напрям підвищення кваліфікації: Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні початкової освіти

Розроблено на основі типових програм: Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників закладів освіти «Організація фізичного та психологічно безпечного освітнього середовища: реагування на загрози чи надзвичайні ситуації» (наказ МОН України від 06.06.2024 № 814), Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «Соціально-емоційне навчання як інструмент розвитку наскрізних умінь учнів Нової української школи» (наказ МОН України від 04.11.2025 № 1465).

Термін дії програми: з 01.01.2026 до 01.01.2031

Рецензенти:
Коченгіна Маріанна**,** кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
Здорик Наталія**,** учитель початкових класів ЗЗСО № 22 м. Харкова

© Харківська академія неперервної освіти
Гезей О.М.
Заліська О.М.

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність навчальної програми. За оцінками експертів в концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року акцентується увага на тому, що в найближчій перспективі фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, мислити критично і творчо, здатні до самоосвіти та саморозвитку, працювати в команді, які прагнуть покращити власне життя й життя своєї країни, ставити перед собою цілі, досягати їх та володіти іншими вміннями будуть найуспішнішими на ринку праці. Уміння, спільні для всіх ключових компетентностей – це вміння, які допоможуть досягти успіху в будь-якій сфері життя.

Основною метою освіти XXI століття є формування особистості на засадах компетентного підходу, зорієнтованість освітнього процесу на практичну цінність отриманих знань та здатність оперувати ними в нових умовах, а не лише за зразком. Сучасні учні мають швидко пристосовуватись до світу, який постійно змінюється, вміти критично та системно мислити, працювати в команді та комунікувати на найбільш продуктивному рівні. У цьому зв'язку Нова українська школа акцентує увагу педагогів на необхідності розвитку наскрізних умінь (читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми). Ці навички дають змогу самореалізуватися, навчитися розглядати ситуації з різних сторін і знаходити варіанти їх вирішення, працювати в команді, уміти формулювати і висловлювати свою думку.

Актуальність розроблення та впровадження освітньої програми підвищення кваліфікації вчителів початкових класів «Формування наскрізних умінь у молодших школярів» зумовлена потребою освітянства в реалізації системного комплексного підходу щодо формування вмінь, спільних для всіх ключових компетентностей, розкритті практичного аспекту формування цих умінь на уроках у сучасній початковій школі.

Програму розроблено з урахуванням законів України: «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України: «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» (від 14 грудня 2016 року № 988-р), «Державний стандарт початкової освіти» (від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688), «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників» (від 21 серпня 2019 року № 800); рішення Комітету Верховної Ради України з питань науки, освіти та інновацій «Освітні втрати й освітні розриви на рівні загальної середньої освіти: вимірювання та механізми подолання» (протокол № 122 від 07.06.2023 року); наказу Міністерства освіти й науки України «Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (від 29.08.2024 № 1225); Типових освітніх

програм підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників закладів освіти: «Організація фізичного та психологічно безпечного освітнього середовища: реагування на загрози чи надзвичайні ситуації» (наказ МОН України від 06.06.2024 № 814), «Соціально-емоційне навчання як інструмент розвитку наскрізних умінь учнів Нової української школи» (наказ МОН України від 04.11.2025 № 1465) та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність закладів освіти.

Цільова група: учителі початкових класів

Обсяг (тривалість): 75 год / 2,5 кредити, з них: 23 год (30 %) інтерактивні лекції, 37 год (50 %) практико орієнтовані види роботи (практикуми, майстер-класи, тренінги, що передбачають вирішення професійних завдань, участь у симуляціях реальних ситуацій, розробка проєктів, кейсів, опанування цифровими застосунками тощо), 13 год (17 %) – самостійна робота слухачів за програмою, що передбачає підготовку до практичних занять, самостійне опрацювання додаткових матеріалів до окремих змістових модулів або навчальних тем у вільний від аудиторних занять час, 2 год (3 %) контрольні заходи.

Особливості реалізації програми:

Тривалість програми – інтенсивна (до 1 місяця).

Навчання за освітньою програмою здійснюється викладачами КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» у дистанційному форматі, синхронно з використанням сервісу ZOOM з обов'язковою участю слухачів. Більшість занять складаються з теоретичної та практичної частин. Теоретична складова реалізується через базові, інтерактивні, проблемні лекції; практична – практикуми, навчальні тренінги, майстер-класи. Діагностика успішності навчання відбувається в процесі проходження підсумкового тестування.

Науково-педагогічні працівники Академії можуть вносити зміни в пропонований освітньою програмою зміст з метою необхідності своєчасного реагування на конкретні умови, у яких відбувається освітній процес, зазначивши їх в розкладі занять, а також для коригування тематики навчальних занять відповідно до вимог чинних нормативних документів щодо здійснення освітнього процесу в закладах освіти, актуальних векторів підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Загальний обсяг таких змін може досягати 30 %.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу:

- *для очного навчання:* мультимедійний проєктор, ноутбук, фліпчарт, навчальні матеріали, сучасне програмне забезпечення, програмне забезпечення для інтерактивної дошки, інтернет;
- *для дистанційного навчання:* комп'ютерна техніка, доступ до швидкісного інтернету, дистанційна платформа, програмне забезпечення для проведення відеоконференцій.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна / змішана).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей учителів початкових класів, необхідних для формування у молодших школярів наскрізних умінь.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Забезпечити опанування вчителями початкових класів нормативно-теоретичних засад формування наскрізних умінь у молодших школярів відповідно до Державного стандарту початкової освіти та концепції НУШ.
- Сприяти формуванню професійної здатності педагогів інтегрувати наскрізні уміння в освітній процес початкової школи шляхом добору ефективних методів, прийомів і форм навчальної діяльності.
- Удосконалити вміння слухачів здійснювати аналіз і самоаналіз уроків та освітніх ситуацій з позиції результативності формування наскрізних умінь учнів.
- Розвинути здатність учителів початкових класів оцінювати ефективність педагогічних технологій, інноваційних підходів і дидактичних матеріалів щодо розвитку наскрізних умінь молодших школярів.
- Забезпечити набуття слухачами практичного досвіду проєктування та впровадження освітніх продуктів (інтегрованих уроків, навчальних завдань, мініпроєктів), спрямованих на формування наскрізних умінь.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться. Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти й науки України від 29.08.2024 № 1225:

- предметно-методична компетентність (А2),
- інформаційно-цифрова компетентність (А3),
- психологічна компетентність (Б1),
- емоційно-етична (Б3).

Очікувані результати підвищення кваліфікації.

За результатами навчання слухачі:

- оволодіють знаннями щодо змісту та значення наскрізних умінь у розвитку ключових компетентностей молодших школярів;
- орієнтуватимуться в чинних нормативно-правових документах;
- добиратимуть і застосовуватимуть ефективні методи, прийоми та форми навчальної діяльності для цілеспрямованого формування наскрізних умінь у молодших школярів;
- удосконалять уміння аналізувати та здійснювати самоаналіз уроків і освітніх ситуацій з позиції результативності формування наскрізних умінь,
- оцінюватимуть ефективність сучасних педагогічних технологій, інноваційних підходів і дидактичних матеріалів;
- проєктуватимуть, упроваджуватимуть та презентуватимуть власні освітні продукти (інтегровані уроки, мініпроєкти, навчальні завдання).

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації відбувається шляхом проходження слухачами курсів підвищення кваліфікації підсумкового тестування. З системою та критеріями оцінювання результатів підвищення кваліфікації слухачі ознайомлюються на настановному занятті. Тестові завдання відповідають меті, завданням й очікуваним результатам програми. Розроблені відповідно до засад компетентнісного підходу та орієнтовані на перевірку теоретичних знань, оцінювання здатності застосовувати здобуті знання на практиці, вирішувати професійні завдання, ухвалювати обґрунтовані рішення, критично мислити.

Підсумковий тест створюється за допомогою цифрових інструментів та складається з 20 завдань.

І рівень: 16 завдань з вибором однієї правильної відповіді. До кожного із завдань наведено чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо слухач вибрав і позначив правильну відповідь (кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

ІІ рівень: 3 завдання з вибором декількох правильних відповідей. До кожного із завдань наведено п’ять-сім варіантів відповіді, з яких декілька правильних (максимально 2 бали за 1 завдання).

ІІІ рівень: 1 завдання відкритого типу з короткою відповіддю. Завдання вважається виконаним, якщо відповідь (числова або слово / коротка фраза) чітко сформульована, правильна - 3 бали, якщо відповідь не правильною / немає відповіді - 0 балів.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання підсумкового тесту, – 25 балів. Прохідний бал – 18 (70%).

Такий підхід оцінювання результатів підвищення кваліфікації сприятиме комплексній оцінці засвоєння матеріалу й формуванню навичок систематизації та аналізу отриманих знань, забезпечить прозорість, зрозумілість, об’єктивність і надійність, буде справедливим і незалежним від суб’єктивних чинників.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: свідоцтво про підвищення кваліфікації**.**

Вартість:

- для педагогічних працівників всіх категорій та керівників закладів освіти, що фінансуються з місцевих бюджетів Харківської області, навчання здійснюється безкоштовно;
- для працівників закладів освіти державної та приватної форм власності, працівників закладів інших, крім освіти, галузей, та інших регіонів – платна послуга, вартість якої визначена «Переліком освітніх послуг КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», що розміщений на сайті Академії (http://edu-post-diploma.kharkov.ua/).

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено інтерактивні лекційні заняття, практичні зааняття та самостійна робота слухачів.

Особливістю практичних занять є виконання вправ, проведення досліджень, аналіз конкретних ситуацій і розв'язання професійних кейсів.

Самостійна робота передбачає опрацювання додаткових матеріалів до відповідних тем, індивідуальну роботу над проєктами, розроблення навчально-методичних матеріалів чи виконання інших видів діяльності.

Підсумкові заходи передбачають виконання тестових завдань з використанням цифрових застосунків.

Зміст програми складається з шести модулів та 30 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 20 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, – 20 балів. Прохідний бал – 14 (70 % правильних відповідей). Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 75 год, з них: 23 год (30 %) – лекційні заняття, 37 год (50 %) – практична робота, 13 год (17 %) – самостійна робота, 2 год (3 %) – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

№ теми	Назва модуля, теми	Кількість годин				
		Лекції	Практ. заняття	Самост. робота	Контр. заходи	**Усього**
1	**Модуль 1. Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності**					
1.1	Актуальне нормативне забезпечення освітнього процесу в початковій школі	2				2
1.2	Нова українська школа: напрями перезавантаження	1	1			2
1.3	Уроки зовнішнього загальнодержавного моніторингу якості початкової освіти	1	1			2
1.4	Безпечна онлайн-поведінка учасників освітнього процесу в початковій школі	1	1			2
1.5	Мовно-комунікативна компетентність вчителя початкових класів. Чинний український правопис		2	2		4
	Разом за модулем	**5**	**5**	**2**		**12**
2	**Модуль 2. Наскрізні вміння в рамці НУШ та соціально-емоційне навчання**					
2.1	Особливості предметно-методичної компетентності вчителя НУШ	2				2
2.2	Урок як інструмент формування наскрізних умінь	1	1	2		4
2.3	Критичне і системне мислення	1	1			2
2.4	Конструктивне керування емоціями		2	2		4
2.5	Розв'язання проблем	1	1			2

№ теми	Назва модуля, теми	Кількість годин				
		Лекції	Практ. заняття	Самост. робота	Контр. заходи	**Усього**
2.6	Співпраця в колі учнівства, учительства, батьківської спільноти	1	1			2
2.7	Актуальні питання інклюзивного навчання: основні вектори	1	1			4
	Разом за модулем	**7**	**7**	**4**		**18**
3	**Модуль 3. Сучасні підходи до організації освітнього процесу**					
3.1	Формування наскрізних умінь на уроках літературного читання	1	1			2
3.2	Формування вміння висловлювати власні думки усно і письмово		2	4		6
3.3	Українська книжка: інструмент для мотивації читання в початкових класах	1	1	2		4
3.4	«4К» на уроках української мови		2			2
3.5	Сторителінг як технологія розвитку креативності молодших школярів	1	1			2
3.6	Методи формування навичок «4К» на уроках математики		2	1		3
3.8	Логічні задачі як засіб формування наскрізних умінь		2			2
3.9	STEM-освіта на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ»	1	1			2
	Разом за модулем	**4**	**12**	**7**		**23**
4	**Модуль 4. Розвиток інформаційно-цифрової компетентності педагогів**					
4.1	Штучний інтелект у початковій освіті: можливості та стратегії використання		2			2
4.2	Сервіс Google Forms як інструмент для оцінювання й організації самоконтролю молодших школярів	1	1			2
4.3	Ігрові онлайн-ресурси в дистанційному навчанні	1	1			2
4.4	Створення інтерактивного відео з елементами взаємодії	1	1			2
	Разом за модулем	**3**	**5**			**8**
5	**Модуль 5. Соціально-психологічна безпека. Перша психологічна допомога в кризових та стресових ситуаціях**					
5.1	Перша психологічна допомога в кризових та стресових ситуаціях в умовах освітнього процесу	1	1			2
5.2	Психологічний супровід усіх учасників освітнього процесу	1	1			2
5.3	Сейфґардинг в освітньому просторі початкової школи	1	1			2
5.4	Травмо-інформована педагогіка	1	1			2
	Разом за модулем	**4**	**4**			**8**

№ теми	Назва модуля, теми	Кількість годин				
		Лекції	Практ. заняття	Самост. робота	Контр. заходи	**Усього**
6	**Модуль 6. Діагностико-аналітичний**					
6.1	Настановне заняття. Вхідне діагностування		2			
6.2	Конференція з обміну досвідом		2			
	Разом за модулем		**4**			**4**
	Підсумкові заходи: підсумкове тестування				**2**	**2**
	Разом годин за освітньою програмою	**23**	**37**	**13**	**2**	**75**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ
МОДУЛЬ 1. СУЧАСНІ НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1.1. Актуальне нормативне забезпечення освітнього процесу в початковій школі

Особливості реформування початкової освіти відповідно до концепції «Нова українська школа».

Засади Державного стандарту початкової освіти. Мета стандарту освіти – підвищення якості освіти. Орієнтири змісту освіти нової української школи.

Інструменти впровадження компетентнісного підходу в освітні програми і програми навчальних предметів: зміщення центру ваги від нагромадження фактів до розвитку вмінь; зменшення кількості предметів й інтегрованість змісту.

Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в початкових класах.

Основні завдання початкової школи на сучасному етапі: формування базових компетентностей для продовження освіти впродовж усього життя, особистісний розвиток, формування індивідуальності дитини, соціалізація школярів.

Типові навчальні плани, освітні програми, підручники, посібники. Аналіз типових та нетипових освітніх програм.

Вимоги щодо ведення класного журналу.

Забезпечення санітарно-гігієнічних умов навчання.

Тема 1.2. Нова українська школа: напрями перезавантаження

НУШ у час викликів: нові сенси й орієнтири. Осмислення результативності уроків першої хвилі НУШ, яка розгорталася з2017 до 2022 року, і другої, що триває нині.

Виклики сьогодення: навчання спрямоване на роботу з інформацією та опанування учнями компетентностей, умінь і навичок, які допомагають їм бути успішними, конкурентними та цінними на ринку праці. Мислення зростання та фіксоване мислення, його вплив на результативність навчання. Важливість людських навичок, які важко автоматизувати в цифровому світі (Coursera, 2024). Особливості ефективного навчання: зарубіжний досвід. Зміни в емоційному та інтелектуальному стані дітей та вчителів (дослідження GoGlobal «Реальність освітян у воєнних умовах. Який слід залишає війна на психоемоційному стані вчителів та дітей з прикордонних та прифронтових громад»).

Оновлений ДСПО, його особливості: структура результатів навчання, підтримка дітей та безпечне освітнє середовище, посилення інклюзії та підтримки учнів з ООП, узгодження стандарту з базовою середньою освітою, урахування цифрової реальності.

Учитель як агент змін. Стимули для особистісного і професійного зростання. Сертифікація педагогічних працівників як фактор якісних змін у системі початкової освіти.

Практична частина. Порівняльна характеристика оновленого та діючого ДСПО. Створення ментальної мапи «Компетентнісний потенціал освітніх галузей» (на прикладі однієї освітньої галузі)

Тема 1.3. Уроки зовнішнього загальнодержавного моніторингу якості початкової освіти

ЗЗМЯПО як унікальний елемент системи зовнішніх оцінювань в Україні. Розвиток ЗЗМЯПО впродовж трьох циклів. Загальна характеристика третього циклу ЗЗМЯПО (2023 – 2025). Місце ЗЗМЯПО в системі інших зовнішніх оцінювань в Україні.

Динаміка рівня сформованості математичної та читацької компетентності випускників початкової школи між трьома циклами ЗЗМЯПО (2018, 2021, 2024).

Успішність учнівства початкової школи в оволодінні математичною компетентністю. Визначення математичної компетентності та рівнів її сформованості в межах ЗЗМЯПО. Приклади виконання учнівством початкової школи тестових завдань базового і високого рівнів. Рекомендації щодо формування математичної компетентності учнівства початкової школи.

Успішність випускників початкової школи в оволодінні читацькою компетентністю. Рівень сформованості читацької компетентності випускників початкової школи. Виконання випускниками початкової школи тестових завдань базового і високого рівнів. Рекомендації щодо формування читацької компетентності учнівства на рівні початкової освіти.

Природничо-наукова компетентність у межах ЗЗМЯПО та рівні її сформованості. Результати оцінювання природничо-наукової компетентності випускників початкової школи в межах ЗЗМЯПО-2024. Рекомендації щодо формування природничо-наукової компетентності молодших школярів.

Практична частина. Ознайомлення з дослідницькими матеріалами з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» «Юні птахолюби з Вінничини» та конструювання компетентнісних завдань за цими матеріалами.

Розробка навчальних проблемних ситуацій, що відображають реальні життєві контексти й потребують від учнів не лише обчислень, а й аналізу даних.

Тема 1.4. Безпечна онлайн-поведінка учасників освітнього процесу в початковій школі

Інформаційний простір сучасної освіти. Завдання, що стоять перед педагогами в умовах дистанційного та змішаного навчання. Загальні поради щодо безпеки навчання онлайн. Ризики для здоров’я, безпеки та благополуччя дітей, які можуть виникнути у зв’язку з використанням мережі Інтернет.

Основні загрози інформаційній безпеці. Хакерські атаки та як відних захиститися. Національний проєкт Кібер Брама. Кібербезпека в освіті. Мінімізація ризиків витоку даних (персональної інформації).

Основні правила кібергігієни. Засоби перевірки інформації. Рекомендації для вчителів. 10 основних порад для захисту дітей онлайн.

Додаткові ресурси.

Практична частина. Розробка правил безпечної онлайн-поведінка учасників освітнього процесу в початковій школі (для здобувачів освіти; педагогів, батьків стосовно безпечної онлайн-поведінки дітей)

Тема 1.5. Мовно-комунікативна компетентність вчителя початкових класів. Чинний український правопис

Практикум. Мовно-комунікативна як одна з професійних компетентностей учителя початкових класів відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого 20.08.2024. Зміст мовно-комунікативної професійної компетентності: здатність забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою; здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння й навички здобувачів освіти.

Українська мова – одна з найбільш розвинених і красивих мов світу. Літературна мова як зразкова, наддіалектна форма існування національної мови.

Застереження від типових лексичних помилок. Доцільний вибір синонімів, паронімів. Пуризм як свідоме прагнення не допускати запозичень у мову й позбуватися їх. Позитивні й негативні аспекти пуризму. Адекватний вибір дублетів на різних етапах спілкування педагога з дітьми.

Виправлення типових граматичних помилок, характерних для педагогів та школярів Харківської області.

Стилістичні норми – доцільність використання мовновиражальних засобів у конкретному лексичному оточенні, відповідній ситуації спілкування. Офіційно-діловий стиль. Оформлення заяви.

Основні зміни в чинній редакції «Українського правопису» (2019).

МОДУЛЬ 2. НАСКРІЗНІ ВМІННЯ В РАМЦІ НУШ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

Тема 2.1. Особливості предметно-методичної компетентності вчителя НУШ

Базові підходи реформи за Концепцією НУШ: компетентнісний, особистісно зорієнтований, ціннісний, інноваційний, розвивальний (діяльнісний).

Складові Професійного стандарту вчителя. Сутність і складові предметно-методичної компетентності вчителя.

Сучасні вимоги до освітньої діяльності вчителя: впровадження нових технологій та інноваційних методів навчання, формування в учнів навичок самостійного здобуття знань, розвиток соціальних навичок та співпраці, активна цифровізація навчального процесу.

Інноваційні методики в роботі вчителя: (проєктні, проблемні, гейміфіковані, кейс-методи тощо).

Шляхи вдосконалення предметно-методичної компетентності вчителя: неперервний професійний розвиток, самоосвіта, набуття нових технологічних навичок.

Тема 2.2. Урок як інструмент формування наскрізних умінь

Урок як ключовий інструмент формування наскрізних умінь. Наскрізні уміння відповідно до ДСПО. Концептуальна основа уроку: від «Знаю що» до «Вмію як». Моделювання уроку: зміна структури уроку для розвитку наскрізних умінь. Етап мотивації: створення проблемних ситуацій, що стимулюють критичне мислення. Діяльнісний підхід: перехід від пояснення, розповіді вчителя до групової роботи, проєктів, дебатів, дискусій. Навчання учнів планувати свій час та оцінювати власні ресурси під час виконання завдання. Інтеграція змісту: наскрізні лінії, що є надпредметними темами. Практичні завдання спрямовані на розв'язання проблем, оцінку ризиків, прийняття рішень, а не лише запам'ятовування фактів. Методичний інструментарій техніки та вправи, які сприяють формуванню наскрізних умінь на будь-якому уроці. Альтернативні підходи до оцінювання наскрізних умінь. Уміння надавати зворотний зв'язок, що демонструє та стимулює особистісне зростання дитини. Самооцінювання та взаємооцінювання: Перетворення учня з об'єкта контролю на суб'єкта аналізу.

Практична частина. Техніки та вправи, які сприяють формуванню наскрізних умінь на будь-якому уроці. Розробка фрагментів уроків з використанням методичного інструментарію для формуванню наскрізних умінь. Наприклад, критичне мислення: техніки «Фішбоун», «Шість капелюхів», «Кошик ідей»; кооперативне навчання: робота в групах, парах змінного складу, метод «Джигсоу»; емоційний інтелект: рефлексія не лише результатів («Що вивчив?»), а й стану («Як я почувався під час виклику?»).

Тема 2.4. Критичне і системне мислення

Критичне мислення як здатність аналізувати інформацію неупереджено, оцінювати її достовірність, знаходити логічні зв'язки та формувати власні, обґрунтовані висновки. Системне мислення як уміння бачити цілісну картину, розуміти, як різні частини взаємодіють між собою в складній системі. Виявлення причинно-наслідкових звязків, передбачення наслідків змін та розуміння динаміки процесів, а не лише окремих елементів.

Практична частина. Вправи на розвиток критичного мислення: «Детектив думок», «П'ять чому», «За і проти». Вправи на розвиток системного мислення: «Мапа зв'язків», «Що буде, якщо…?», «Аналіз системи чи предмету. Хто залучений до її функціонування».

Тема 2.5. Конструктивне керування емоціями

Основні емоції. Конструктивне керування емоціями як здатність розуміти, приймати, та ефективно реагувати на власні почуття і адекватно сприймати емоції інших. Чітке розуміння своїх відчуттів. Відчуття емоцій без засудження. Визначення причин виникнення емоцій. Вибір здорових способів вираження почуттів. Здатність змінювати поведінку відповідно до емоційного стану, щоб досягти бажаних результатів, не піддаватися руйнівним імпульсам.

Практична частина. Відпрацювання практики «Моделі стійкості спільнот» (МСС) – набір навичок, скерованих на увагу до тіла й плекання приємних і нейтральних самовідчуттів у ньому («Зчитування, «Заземлення», «Ресурсність»). Практики «Миттєва допомога!»

Тема 2.6. Розв’язання проблем

Розв’язання проблем як комплексна навичка визначення, аналізу та подолання перешкод на шляху до досягнення мети. Чітке усвідомлення суті труднощів. Розуміння причин, контексту та можливих наслідків. Пошук різноманітних етичних варіантів подолання. Оцінка ефективності та ризиків кожного варіанту. Реалізація обраного плану дій. Аналіз успішності рішення та коригування за потреби.

Практична частина. Інструменти розвитку в учнівства здатності до розв’язання проблем. Розбір вправ і кейсів. «Розслідування труднощів», «Мозковий штурм. Пошук варіантів», «Аналіз ризиків і вигод, план дій і зворотний зв’язок». Вправи для проведення з дітьми.

Тема 2.7. Співпраця в колі учнівства, учительства, батьківської спільноти

Співпраця з учасниками освітнього процесу як ефективна взаємодія для досягнення спільної мети. Об’єднання зусиль, знань та ресурсів таким чином, щоб результат перевершував суму індивідуальних внесків. Здатність слухати, розуміти та враховувати думки інших, Чітке висловлення ідей та відкритий обмін інформацією. Визначення та виконання обов’язків у команді. Готовність підтримувати однолітків і одноліток та ділитися знаннями. Конструктивний пошук спільних рішень у разі розбіжностей. Усвідомлення колективної відповідальності за результат.

Практична частина. Інструменти розвитку в учнівства здатності до співпраці з іншими. Вправи «Спільний малюнок», «Вежа з соломинок». Груповий проєкт «Інтеграція СЕН у шкільні предмети».

Тема 2.8. Актуальні питання інклюзивного навчання: основні вектори

Актуальна нормативна база щодо організації інклюзивного навчання в ЗЗСО. Інновації в організації освіти дітей з ООП.

Ієрархічна структура типологій освітніх труднощів. Методичні рекомендації для фахівців ІРЦ та закладів загальної середньої освіти щодо визначення освітніх труднощів і рівня підтримки в освітньому процесі ЗЗСО.

Підтримка дітей з ООП та їх родин під час дистанційної взаємодії в умовах впровадження Воєнного стану. Інклюзивне навчання в дистанційному форматі. Труднощі навчання дітей з ООП які слід враховувати. Етапи дистанційного навчання з дітьми з ООП. Алгоритм побудови дистанційного уроку для дитини з ООП. Роль асистента вчителя на форматі онлайн навчання.

Рекомендації батькам дітей з ООП на випадок надзвичайних ситуацій.

Практична робота. Робота в групах. Аналіз запропонованих кейсів з педагогічними ситуаціями. Моделювання та обґрунтування різних підходів до їх вирішення.

МОДУЛЬ 3. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Тема 3.1. Формування наскрізних умінь на уроках літературного читання

Мовно-літературна освітня галузь Державного стандарту початкової освіти: мета, завдання. Наскрізні вміння на уроках літературного читання

Мета й завдання змістової лінії «Читаємо»: формування в учнів повноцінної навички читання, умінь самостійно вибирати й опрацьовувати літературні тексти, висловлювати своє ставлення до прочитаного, сприймати художній текст, користуватися раціональними прийомами пошуку інформації, працювати з інформацією, застосовувати її в різних ситуаціях.

Психофізіологічні характеристики процесу читання. Традиційні та інноваційні технології формування і розвитку навички читання (І. Федоренка,В. Зайцева, Б. Едігея, О. Джежелей, О. Савченко). Вправи на удосконалення навички читання.

Види читання (пошукове, ознайомлювальне, переглядове, вивчаюче) ташляхи їх формування.

Методи вивчення літературного твору. Аналіз художнього тексту. Алгоритми складання запитань. Види діяльності, які реалізують прийом стилістичного аналізу та прийом аналізу образів персонажів.

Поняття про критичне читання.

Інтерпретація художнього тексту.

Причини негативних тенденцій у формування читацької компетентності сучасних молодших школярів. Особливості розумового розвитку сучасних дітей: втрата здатності до сприймання довгих текстів, скринінгове читання, серфінг, тощо.

Особистісно зорієнтований підхід у формуванні навички читання. Запровадження технології «Щоденні 5» для розвитку навички читання.

Практична частина. Робота в групах. Створення завдань для формування в учнівства здатності розуміння та інтерпретації текстів: метод різнокольорових капелюхів Е. де Боно, ромашка Блума, метод РАФТ.

Тема 3.2. Формування вміння висловлювати власні думку усно і письмово

Важливість сформованості вміння вільно й аргументовано висловлювати думки для успішного навчання й життя.

Порівняльний аналіз вимог Державного стандарту початкової освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України 21.02.2018 р. № 87 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688) й оновленого Державного стандарту початкової освіти (2024) щодо формування в учнів / учениць початкових класів умінь висловлювати власні думки усно й письмово.

Мовленнєві конструкції для висловлення власних думок.

Практикум з навчання учнів 2-х (3-х та 4-х)класів висловлювати власні думки усно й письмово: робота з навчальними матеріалами для здобувачів освіти. Мовний, мовленнєвий, синтаксичний та «життєвий» аналіз навчальних текстів; обґрунтування методів і прийомів навчання; ділові ігри «виявлення методичних помилок» під час навчання.

Тема 3.3. Українська книжка: інструмент для мотивації читання в початкових класах

Необхідність сформованості мотивації читання для академічної успішності учнів/учениць, для майбутньої професійної діяльності дорослої людини.

Різноманітність форм, видів, технічного й художнього оформлення книжок для дітей.

Ділова гра «Санітарно-гігієнічна та технічна експертиза дитячих книжок»: аналіз художнього й санітарно-гігієнічного оформлення дитячих книжок в аспекті сприйняття книжок дітьми молодшого шкільного віку.

Практикум з ознайомлення із змістом і мовленнєвим оформленням дитячих книжок.

Ділова гра «Книжка очима дитини»: що приваблює дітей у книжках.

Форми, методи й прийоми роботи вчителя, що мотивують учнів до «читання із задоволенням».

Практична частина. Колективний проєкт «Я раджу прочитати цю книжку».

Тема 3.4. «4К» на уроках української мови

Практичне заняття. Зміст технології «4К»: розвиток чотирьох ключових навичок (критичного мислення, комунікації, креативності, кооперації).

Використання компетентнісно зорієнтованих завдань для розвитку критичного мислення, комунікації, креативності, кооперації.

Продуктивні завдання для формування фонетичних умінь. Застереження учнів від буквеного фетишизму. Удосконалення орфоепічного мовлення завдяки виконанню компетентнісно зорієнтованих завдань. Усвідомлення змісторозрізнювальної ролі звуків мови через виконання цікавих завдань (перегляд, аналіз та складання завдань).

Продуктивні завдання для формування морфемних умінь. Застосування загального способу дії для визначення закінчення та основи слова. Застосування загального способу дії для визначення кореня та афіксів. Компетентнісно зорієнтовані завдання як стимул дотримання алгоритму та застереження від орієнтації на зовнішні чинники (перегляд, аналіз та складання завдань).

Евристичні завдання як могутній спосіб розвитку креативності молодших школярів (перегляд, аналіз та складання завдань).

Актуальні завдання для розвитку лексичних умінь та критичного мислення (перегляд, аналіз та складання завдань).

Цікаві завдання для вдосконалення графічних та орфографічних умінь (перегляд, аналіз та складання завдань).

Залучення учнів до створення цікавих лінгвістичних завдань (складання завдань).

Тема 3.5. Сторителінг як технологія розвитку креативності молодших школярів

Креативність як здатність продукувати інноваційні та корисні ідеї; як вияв творчої, новаторської діяльності; прийняття нетривіальних рішень, творення оригінальних продуктів.

Залежність креативного потенціалу школяра від рівня підтримки іншими особами. Розвиток креативності молодших школярів як наскрізного вміння.

Сторителінг (storytelling) як мистецтво складання й розповідання захопливих історій.

Авторство та історія виникнення сторителінгу.

Переваги захопливих історій перед іншими формами (описом, визначенням, поясненням). Сторителінг як цікавий спосіб урізноманітнення уроку, який розвиває уяву, фантазію, креативність, сприяє добрим стосункам, розвиває довіру, емпатію, знімає психологічне напруження.

Сторителінг як могутній стимул мовленнєвої творчості молодшого школяра, що сприяє ефективному формуванню ключової компетентності «вільне володіння державною мовою».

Герой історії. Складові сюжету. Варіанти сюжетів.

Картки (карти) Проппа. Використання карток Проппа для складання дітьми цікавих історій.

Основні структурні елементи сторителінгу.

Застосування сторителінгу на уроках різних освітніх галузей, у позаурочному просторі.

Практична частина. Читання зразків історій, їх аналіз; складання історій.

Тема 3.6. Методи формування навичок «4К» на уроках математики

Практичне заняття. Критичне мислення та його роль в математиці. Методи формулювання запитань для розвитку критичного мислення: запитання-гачки, запитання з відкритим фіналом, запитання-провокації, порівняння й аналіз. Методи розвитку критичного мислення: «математичні детективи», гра «правда-неправда», аналіз помилок, запитання відкритого типу, робота з логічними задачами, дивергентні завдання.

Креативність у математиці як здатність знаходити нестандартні підходи до розв’язання задач, бачити зв’язки між числами, знаходити кілька варіантів відповіді та придумувати власні математичні закономірності.

Комунікація – математика як мова. Методи розвитку комунікаційних навичок: математичний сторителінг – пояснення понять через історії, діалогічне навчання – дискусії, пояснення алгоритмів один одному, використання візуальних моделей (схем, діаграм, блок-схем), формулювання власних математичних запитань.

Командна робота в математиці: парна, групова робота. Приклади кооперації на уроках математики математичні проєкти, квести, математичний телеграф.

Групова робота з теми «Використання цифрових застосунків для формування навичок «4К» на уроках математики та в ГПД» (можливості платформи IZZI, Wordwall, WordArt, LearningApps, ArBook)

Тема 3.7. Логічні задачі як засіб формування наскрізних умінь

Визначення поняття «логічні задачі»: формують уміння в учнів розмірковувати, логічно мислити, критично оцінювати ситуацію, аналізувати задані умови, виділяти зайве, переносити відомі способи дій у нові ситуації.

Теоретичні надбання вчених-педагогів (М. Богданович, О. Савченко, О. Онопрієнко, С. Скворцова), та психологів (П. Гальперін, Ж. Піаже,) щодо формування свідомих умінь розв'язування задач.

Складові розв'язування логічних задач. Алгоритм читання тексту задачі: оглядове, ознайомлювальне, вибіркове читання задачі. Інтерпретація тексту задачі. Пошук плану розв'язання задачі: від умови до запитання, від запитання до умови, за графічною моделлю, за таблицею, за словесним заданням відношень.

Типи задач з логічним навантаженням: задачі на планування найгіршого варіанта; які розв'язуються з кінця; на справедливий розподіл предметів; на знаходження компонентів при відомих значеннях суми, різниці; на перетин множин; на проміжки; на принцип Діріхле. Методичні прийоми навчання розв'язувати ці задачі.

Практична частина. Практикум з розв'язування логічних задач.

Тема 3.8. STEM-освіта на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ»

Що таке STEM-освіта і чому вона важлива. STEM – підхід до організації процесу навчання, який поєднує науку, технологію, інженерію та математику. Головна мета STEM-освіти – виховати учня, здатного самостійно вивчати великі масиви інформації, користуватися новими технологіями та творчо підходити до пошуку рішень. База для набуття знань – проста та доступна візуалізація наукових явищ, що дозволяє легко освоїти знання з урахуванням практики, роботи з технологіями та глибокого розуміння природних процесів, ознайомлюючись з ними на практиці.

Упровадження STEM-освіти в інтегрований курс «Я досліджую світ». Наукові дослідження та експерименти. Інженерні проєкти. Математичне моделювання. Інформаційні технології. Проєктно-орієнтоване навчання.

Переваги STEM-освіти на уроках «Я досліджую світ»: розвиток критичного мислення, творчість та інноваційність, Застосування знань у реальному житті. Підготовка до майбутнього життя в суспільстві, де технології є невід'ємною частиною професійного та особистого розвитку.

Практична частина. Групова робота**.** Конструювання завдання до STEM-уроку з інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

МОДУЛЬ 4. РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ

Тема 4.1. Штучний інтелект у початковій освіті: можливості та стратегії використання

Поняття штучного інтелекту (Arteficial Intellegence). Технології ШІ: комп'ютерний зір, обробка природної мови, робота з даними.

Виклики та ризики використання ШІ: дискримінація, проблеми конфеденційності, етичні питання, поширення фейків, втрата контролю тощо.

Деякі можливості використання ШІ в початковій освіті: від генерування навчальних матеріалів, тестових завдань, презентацій до візуалізації, анімації та відео.

Особливості налаштування контексту та промтів у ChatGPT, Gemini, Claude тощо. Головні принципи створення промтів.

Сучасні можливості використання ШІ в початковій освіті. Специфічні платформи ШІ для організації навчання (на прикладі Magic School, Notebook LM, BriskTeacher тощо)

Практична частина. Робота з нейромережами: налаштування ресурсів, створення Storybook, зображень, тестових завдань та симуляцій

Тема 4.2. Сервіс Google Forms як інструмент для оцінювання й організації самоконтролю молодших школярів

Ключові аспекти оцінювання учнів, які знаходяться на дистанційному або змішаному навчанні.

Переваги Google Forms.

Етапи створення онлайн-тестів за допомогою Google Forms і автоматичної перевірки їх результатів.

Практична частина. Створення Google Forms для підтримки діяльності вчителів початкових класів.

Тема 4.3. Ігрові онлайн-ресурси в дистанційному навчанні

Гейміфікація освіти як розробка підходу, який збільшує мотивацію та зацікавленість учнів шляхом включення елементів гри у навчальні середовища. Ігрові дидактичні матеріали, значення їх використання в освітньому процесі. Ігрові ресурси як засіб мотивації до навчання та активізації пізнавальної діяльності школярів.

Переваги та можливості використання ігрових онлайн-ресурсів під час дистанційного навчання. Роль ігрових онлайн-ресурсів у дистанційному навчанні.

Правила створення та використання онлайн-ігор. Онлайн-конструктори дидактичних ігор.

Практична частина. Практика зі створення ігрових онлайн-ресурсів засобами цифрових сервісів: Bamboozlee, Educaplay.

Тема 4.4. Створення інтерактивного відео з елементами взаємодії

Навчальні відео та інтерактивні анімації та їх роль у взаємодії викладача зі здобувачами освіти в умовах дистанційного, змішаного та офлайн навчання. Можливості для залучення аудиторії: взаємодія з елементами відео, занурення у віртуальний простір (360-градусне відео, VR-гарнітури). Цифрові застосунки для інтерактивного відео з елементами взаємодії. Сервіс Canva – створення інтерактивних відео, таймлайнів, коміксів, інфографіки, постерів, презентацій, анімацій тощо. Платформи Edpuzzle (створення інтерактивних відеоурокиів), WireWax (можливість додавання не лише тексту чи зображень, але й інтерактивних тегів – статичних та динамічних).

Практична частина. Створення інтерактивного відео з елементами взаємодії за допомогою сервісу Canva.

МОДУЛЬ 5. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА. ПЕРША ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА В КРИЗОВИХ ТА СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЯХ

Тема 5.1. Перша психологічна допомога в кризових та стресових ситуаціях в умовах освітнього процесу

Кризові та стресові ситуації: фізіологічні, когнітивні, емоційні та поведінкові ознаки. Розпізнавання та розуміння педагогічним працівником власних реакцій. Розпізнавання та розуміння реакцій здобувачів освіти з врахуванням вікових та індивідуальних особливостей..

Основні принципи, етичні норми, алгоритм надання педагогом першої психологічної допомоги здобувачам освіти. Базові підходи до надання першої психологічної допомоги у кризових та стресових ситуаціях.

Алгоритми групової роботи педагогічних працівників після кризової та стресової ситуації.

Практична частина. Розробка алгоритму взаємодії педагогічних працівників з батьками, іншими законними представниками дитини, з метою надання психологічної допомоги здобувачам освіти.

Тема 5.2. Психологічний супровід усіх учасників освітнього процесу

Сутність, принципи та умови створення психологічно безпечного освітнього середовища. Стабілізація психоемоційного стану учасників освітнього процесу.

Емоційна саморегуляція в стресовій та кризовій ситуації. Розпізнавання та розуміння педагогічним працівником власних реакцій. Стратегії стресостійкості.

Алгоритм здійснення внутрішньої (у закладі освіти) та зовнішньої (міжсекторальної) взаємодії в кризових та надзвичайних ситуаціях в контексті психологічної безпеки.

Психологічно безпечний освітній процес в ЗО: сутність та принципи на засадах травмофокусованого педагогічного супроводу.

Практична частина. Вправи на емоційну саморегуляцію в стресовій та кризовій ситуації для здобувачів освіти: дихальні вправи, скринька ресурсів, техніка «5 – 4 – 3 – 2 – 1».

Тема 5.3. Сейфгардинг в освітньому просторі початкової школи

Поняття про сейфгардинг. Приклади сейфгардингу.

Види насильства над дитиною в сучасному світі. Нормативні акти й щодо запобігання проявам насильства над дитиною. Актуальність захисту дітей від домашнього, економічного, психологічного насильства, загроз сексуальної експлуатації та онлайн-загроз.

Ділова гра «Експерти»: обговорення й визначення маркерів, за якими можна виявити потенційно небезпечну поведінку; обговорення дій педагогів, якщо дитина постраждала від насильства; як ознайомити дітей з поняттям «безпечний дорослий» тощо.

Шдяхи створення політики та процедур безпеки для дітей.

Корисні цифрові ресурси з питань сейфгардингу дітей.

*Практична частина***.** Опрацювати запропоновані цифрові ресурси з питань сейфгардингу дітей. Скласти невелике інформаційне повідомлення для колег по роботі.

Тема 5.4. Травмо-інформована педагогіка

Теоретичні основи та нейробіологія травми: визначення поняття «травма», як травма впливає на мозок, вікно толерантності, вплив на навчання.

Ключові принципи травмочутливого підходу: безпека, надійність і прозорість, підтримка однолітків, співпраця та взаємність, надання права вибору. Стратегії створення безпечного освітнього середовища. Фізичний простір: створення «куточків спокою» та мінімізація сенсорних подразників. Ритуали та рутина: значення передбачуваних початків та завершень уроків. Мова вчителя: перехід від питання «Що з тобою не так?» до «Що з тобою сталося?». Деескалація конфліктів: Техніки заспокоєння дитини під час емоційних спалахів. Саморегуляція та емоційна стійкість. Техніки заземлення: дихальні вправи, вправи на 5 чуттів. Розвиток емоційного інтелекту: Навчання дітей розпізнавати та називати свої емоції.

Стійкість вчителя: Профілактика вторинної травматизації та професійного вигорання. Практики «Care for the Caregiver». Взаємодія з батьками та громадою: побудова партнерства, ресурсна мережа, інклюзія та культурна чутливість

Практична частина. Розробка чекліста для вчителя щодо перевірки класу на «травмочутливість»?

МОДУЛЬ 6. ДІАГНОСТИКО-АНАЛІТИЧНИЙ

Тема 6.1. Настановне заняття. Вхідне діагностування

Практичне заняття. Реєстрація слухачів. Ознайомлення слухачів з організацією, змістом та умовами проведення курсів підвищення кваліфікації. Повідомлення умов щодо проведення підсумкового тестування.

Проведення вхідного діагностування та рефлексія слухачів щодо власного педагогічного досвіду і визначення особистих орієнтирів професійного розвитку. Узгодження індивідуальних і спільних цілей навчання.

Тема 6.2. Конференція з обміну досвідом. Підсумкове тестування

Висвітлення та обговорення найбільш актуальних загальнопедагогічних проблем розвитку сучасного освітнього простору, актуальних питань педагогічної інноватики та методики викладання для формування наскрізних умінь у молодших школярів.

Визначення результативності навчання на курсах підвищення кваліфікації за освітньою програмою з теми «Формування наскрізних умінь у молодших школярів».

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

Практичні завдання зазначені у відповідних темах за навчально-тематичним планом.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Опрацюйте матеріали презентації «Орфоепічні норми української мови. Дотримання орфоепічних норм у процесі освітньої діяльності». (Розміщено у «Навчальних матеріалах для слухачів»)
2. Перегляньте урок за покликанням. На формування яких наскрізних умінь спрямовані завдання використані на уроці? Покликання на перегляд уроку: https://www.youtube.com/watch?v=RwRdrX6-rqI&list=PL9B8xIlnf8T40LXOXlwD8GrsDYA5HOmuV&index=17
3. Опрацюйте запропоновані «Навчальні матеріали для учнів у цифровому форматі» (розділ робочого зошита з методики літературного читання в початковій школі. Розміщено у «Навчальних матеріалах для слухачів»)
4. Оберіть сучасну дитячу книжку та розробіть мотиваційно-інформаційні матеріали для (вікторина, анотація, кросворд тощо на ваш вибір)
5. Опрацюйте матеріали О. Мірошникової «Літнє меню: як підтягнути математику й читання, готуючи їжу з дітьми» Літнє меню: як підтягнути математику й читання, готуючи їжу з метою поповнення власної методичної скарбниці
7. Ознайомтеся зі зразками тестових зошитів для пілотування ДПА, 4 клас URL: https://testportal.gov.ua/informatsijni-materialy-dpa-4/

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту»
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту»
3. Державний стандарт початкової освіти (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688) – 49 с. – URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti
4. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році Лист МОН України від 30.08.2024 № 1.1/15776-24. – URL: https://mon.gov.ua/ua/news/
5. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249613934
6. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1 – 4 класів закладів загальної середньої освіти / наказ МОН України від 13.07.2021 № 813. –

URL: https://imzo.gov.ua/2021/07/15/nakaz-mon-vid-13-07-2021-813-pro-

7. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» / наказ МОН України від 29. 08.2024 № 1225. – URL: https://mon.gov.ua/news/informatsiine-povidomlennia
8. Типова освітня програма для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743). – URL: https://mon.gov.ua/ua/news/
9. Типова освітня програма для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743). – URL: https://mon.gov.ua/ua/news/
10. Типова освітня програма для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти,

розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743). – URL: https://mon.gov.ua/ua/news/
11. Типова освітня програма для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743). – URL: https://mon.gov.ua/ua/news/

Основна література

1. Большакова І. Критичне мислення. Початкова школа. Київ: «Вид. дім «Перше вересня», 2016.144 с.
2. Вавіна Л., Засенко В., Колупаєва А., Сак Т., Софій Н., Таранченко О. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі: початкова ланка. 2014. – 152 с.
3. Гезей О.М. Нова українська школа: теорія і практика формувального оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник / Д. В. Ротфорт, О. М. Гезей; за заг. ред. Л.Д. Покроєвої. – Харків: Вид-во «Ранок», 2020. – 144 с.: іл.
4. Гезей О.М. Формування математичної компетентності молодших школярів (методичні рекомендації) / О.М. Гезей; за заг. ред. Покроєвої Л.Д. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 104 с.
5. Дубовик С . Г. Формування монологічних умінь у молодших школярів на уроках вивчення граматики // «Young Scientist» - № 4 (80) - April, 2020. С. 573-577.
6. Кириленко О.С Барнич О.В., Мамчич О.Б. Практичний аспект формування навичок 4к на уроках читання в НУШ. – URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/32/part_2/7.pdf
7. Мартиненко В.О. Читання сучасних молодших школярів: зміни і тенденції, які викликають тривогу / Мартиненко В.О. // The process and dynamics of the scientific path: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the V International Scientific and Theoretical Conference, February 9, 2024. Athens, Hellenic Republic: International Center of Scientific Research. – С. 128-130.
8. Методичні рекомендації щодо формування математичної, читацької та природничо-наукової компетентностей учнівства початкових класів: уроки за підсумками загально-державного зовнішнього моніторингу якості початкової освіти 2024 року / О. Кондратюк, Г. Нікішина, Л. Гузар ; наук. конс.: В. Терещенко, Г. Бичко, А. Нікитчук; ред. Г. Бондаренко; Український центр оцінювання якості освіти. Київ, 2025. 115 с.
9. Перезавантаження НУШ: практичні орієнтири для вчительства початкової школи / автори: Р. Шиян, Ю. Романенко, В. Терещенко, О. Мірошникова, О. Коршунова, О. Романюк, С. Гарна, І. Ліпчевська, І. Забава, Б. Смаль. Київ, 2025, 116 с.
10. Стислий огляд основних змін у новій редакції «Українського правопису» (2019) [Електронний ресурс]. – URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/osnovni-zminy%202019.pdf

Додаткова література

1. Дзвона чи дзвону? Або –а (-у) чи –у (-ю) в родовому відмінку. Словник-довідник. – URL: http://rodovyi-vidminok.wikidot.com/
2. Дитячий сайт «Казкар». – URL: http://kazkar.at.ua/
3. Доброго ранку! Ми раді, що ви тут! Посібник для педагогів з проведення ранкової зустрічі / Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». – 2016. – 54 с.– URL: https://osvita.ua/school/method/upbring/608/
4. Методичні рекомендації з надолуження освітніх уират у початковій школі. – хХаоків: Харківська академія неперервної освіти, 2025. – 140 с. – URL: http://edu-post-diploma.kharkov.ua/?news=%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b5-%d0%b2%d0%b8%d0%b4%d0%b0%d0%bd%d0%bd%d1%8f-18

5. Мікронавчання: Як новий освітній тренд мотивує вчитися сучасних дітей. – URL: https://osvitoria.media/experience/mikronavchannya-yak-novyj-osvitnij-trend-motyvuye-vchytysya-suchasnyh-ditej/
6. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П. Цифрова трансформація освіти: виклики та рішення. Київ : Педагогічна думка, 2021
7. Пономарьова К.І. Компетентнісно орієнтовані завдання з української мови: особливості конструювання та застосування. – URL: https://lib.iitta.gov.ua/
8. Практики та підходи до дистанційного навчання – рекомендації для вчителів. – URL: https://nus.org.ua/2020/04/23/praktyky-ta-pidhody-do-dystantsijnogo-navchannya-rekomendatsiyi-dlya-vchyteliv/